

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ

(Αναφορά στην Αγία Μαρία την Αιγυπτία)

ΛΑΜΠΡΟΥ ΣΚΟΝΤΖΟΥ Θεολόγου – Καθηγητού

Η περίοδος του Τριωδίου και ιδιαίτερα της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, είναι για την Αγία μας Εκκλησία η ιερότερη χρονική διάρκεια του ενιαυτού. Είναι το νοητό στάδιο όπου ο κάθε πιστός καλείται να δώσει τον προσωπικό του αγώνα για την ψυχοσωματική του κάθαρση από τους ρίπους της αμαρτίας. Να βιώσει την ορθόδοξη πνευματικότητα, η οποία ταυτίζεται με την ανάκτηση της αυθεντικής του φύσεως, από τη φθορά και την αμαρτία, **«εις μέτρον ηλικίας του πληρώματος του Χριστού»** (Εφ.4,13). Η προπαρασκευή μας για τον εορτασμό του Πάσχα είναι ταυτόσημη με την πνευματική μας προαγωγή και ωρίμανση, ώστε να καταστούμε **«σύμμορφοι της εικόνας του Υιού (του Θεού)»** (Ρωμ.8,29). Ολόκληρο το πνευματικό κλίμα, οι ιερές ακολουθίες, τα τιμώμενα πρόσωπα και οι μνήμες γεγονότων είναι ένα συνεχές και κραυγαλέο κάλεσμα να έρθουμε **«εις εαυτόν»** (Λουκ.15,17).

Την ιερή αυτή περίοδο προβάλλονται ιδιαίτέρως ορισμένα ιερά πρόσωπα της Εκκλησίας μας, τα οποία διέπρεψαν στην αρετή, ως ζωντανά παραδείγματα για τους πιστούς. Ένα τέτοιο από αυτά τα ιερά πρόσωπα είναι και η αγία Μαρία την Αιγυπτία, η οποία κατέστη συνώνυμη με τη συντριβή και τη μετάνοια και που τιμάται την Ε΄ Κυριακή των Νηστειών. Προβάλλεται από την Εκκλησία μας ως λαμπρό παράδειγμα μεταστροφής αμαρτωλού ανθρώπου, αφού με την αποφασιστική της μετάνοια και τον πνευματικό της αγώνα έφτασε σε μεγάλα ύψη αγιότητας. Προβάλλεται ως πρότυπο στους πιστούς για να καταλάβουν ότι το μεγάλο πρόβλημα δεν είναι τόσο η αμαρτία, όσο μεγάλη και αν είναι, αλλά η εμμονή στην αμαρτία, η αμετανοησία, την οποία η Εκκλησία μας χαρακτηρίζει ως βλασφημία κατά του Αγίου Πνεύματος (Μάρκ.3,29)!

Το ιερό συναξάρι της αναφέρει πως έζησε τον 6ο μ.Χ αιώνα. Καταγόταν από την Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου και ασκούσε το επαίσχυντο επάγγελμα της πορνείας από τα δώδεκα κιόλας χρόνια της. Ήταν δε τόσο πωρωμένη στην αμαρτία ώστε ο επαγγελματισμός είχε δευτερεύουσα σημασία. Ασκούσε την πορνεία κυρίως για ηδονιστική απόλαυση, σε τέτοια ηθική κατάπτωση είχε περιέλθει!

Αναζητούσε συνεχώς πορνικούς πελάτες στα μεγάλα λιμάνια και τις πολυπληθείς πόλεις. Κάποτε πληροφορήθηκε πως στην Ιερουσαλήμ συγκεντρωνόταν πολύς κόσμος. Σκέφτηκε πως αν μετέβαινε εκεί θα έβρισκε πελάτες. Έτσι αποφάσισε να ταξιδέψει στην Παλαιστίνη. Βρήκε κάποιο πλοίο, πλήρωσε το ναύλο με το κορμί της και έφτασε στην Ιερουσαλήμ και οδηγήθηκε στον πανιέρο ναό της Αναστάσεως. Επιχείρησε να εισέλθει στον ιερό αυτό χώρο, μήπως και έβρισκε εκεί εραστές. Μέχρι εκεί είχε φτάσει ο πορνικός της παραλογισμός.

Όμως μια αόρατη δύναμη την εμπόδιζε να εισέλθει στο ναό. Όσο και αν προσπαθούσε δε μπορούσε να μπει. Τέσσερις φορές απωθήθηκε μυστηριωδώς. Απόρησε και άρχισε για πρώτη φορά στη ζωή της να προβληματίζεται. Μια μυστική φωνή ακούστηκε στην ψυχή της, η οποία ξύπνησε τη ναρκωμένη από την αμαρτία συνείδησή της. Κατάλαβε πως αυτό που επιχειρούσε ήταν φρικτή ιεροσυλία και ανείπωτη ασέβεια. Προσπαθούσε να βεβηλώσει τον άγιο τόπο, που σταυρώθηκε, τάφηκε και ανέστη ο Κύριος Ιησούς Χριστός. Καυτά δάκρυα μετάνοιας άρχισαν να κυλούν από τα λάγνα μάτια της. Είναι ολοφάνερο πως εκεί την οδήγησε η θεία πρόνοια να σωθεί, διότι η ψυχή της, παρ' όλη την πώρωσή της, ήταν δεκτική στη μετάνοια και τη σωτηρία. Εν ριπή οφθαλμού άλλαξε γνώμη. Ήθελε να εισέλθει στο ναό, όχι πια να συναντήσει πορνικούς εραστές, αλλά για να συναντήσει το Νυμφίο της ταλαίπωρης και βασανισμένης ψυχής της, το Σωτήρα Χριστό. Παρακαλούσε να παραμερισθεί το αόρατο εμπόδιο και να μπει, να προσκυνήσει τον Πανάγιο Τάφο του Κυρίου. Έτσι και έγινε. Ο Θεός της επέτρεψε να μπει και να προσκυνήσει.

Αυτή ήταν μια νέα αφετηρία για τη ζωή της. Έφυγε ευθείς για την έρημο της Ιουδαίας. Πέταξε τα προκλητικά πολυτελή ενδύματα και ντύθηκε τραχύ ασκητικό σάκο. Απαρνήθηκε τις απολαύσεις της ζωής και ακολούθησε το βίο της άσκησης. Κατόρθωσε να ανέλθει σε ύψη αγιότητας. Το πρώην αμαρτωλό σαρκίο της έγινε πλέον θεοφόρο σκηνώμα, κατοικητήριο του Θεού.

Ο διάβολος μεταχειρίζεται μύριους τρόπους να παρασύρει και να κρατήσει τους αμαρτωλούς στην αμαρτία. Ο πιο ύπουλος τρόπος και η πιο δόλια παγίδα είναι η μη συνειδητοποίηση της αμαρτωλότητας από τους «πεποιθότας εφ' εαυτοίς ότι εισί

δίκαιου» (Λουκ. 18, 9). Ο πονηρός προκαλεί πνευματική αφασία στον αμαρτωλό, ώστε να μην έχει τη συναίσθηση της αμαρτίας και κατά συνέπεια να μην αισθάνεται την ανάγκη της μετάνοιας. Εκτός από τα φτηνά δέλεαρ του κόσμου για να μας παρασύρει στην αμαρτία, μεταχειρίζεται και τον δοκιμασμένο τρόπο της απογοήτευσης, υποβάλλοντας στον αμαρτωλό ότι η αμαρτία του είναι τόσο μεγάλη που δεν παίρνει μετάνοια. Η Εκκλησία μας όμως διατρανώνει το κάλεσμά Της σε κάθε άνθρωπο, με το στόμα του ιερού Χρυσοστόμου, πως **«Όσον σπινθήρ προς πέλαγος, τοσούτον κακία προς την του Θεού φιλανθρωπίαν»** (Ε.Π. Migne 49, 336-337).

Η μετάνοια αποτελεί κορυφαίο κεφάλαιο της χριστιανικής μας πίστεως, διότι μέσα στην Εκκλησία έχει τη δυνατότητα ο πιστός να μετανοήσει και να επανέρθει στην «κατά φύσιν» ζωή του. Αποτελεί κατά τους Πατέρες τη διαρκή ανανέωση του χαρίσματος, που λαμβάνει ο νεοφώτιστος κατά το άγιο Βάπτισμα, να ανήκει ψυχοσωματικά στο μυστικό σώμα του Χριστού και να έχει τη δυνατότητα της σωτηρίας δια του Χριστού. Είναι η θεία διαδικασία η οποία μεταμορφώνει οντολογικά τον άνθρωπο σε νέα ύπαρξη.

Αναφέρονται άπειρα παραδείγματα από την ιστορία της Εκκλησίας μας όπου άνθρωποι απόλυτα αμαρτωλοί, μεταφέροντας στο είναι τους φρικτά εγκλήματα και βορβόρους ηθικών παρεκτροπών, μεταβλήθηκαν σε χαρισματικές και αγίες προσωπικότητες, προκαλώντας συχνά τα ειρωνικά σχόλια των εκτός της Εκκλησίας επικροτών Της. Όμως αυτή είναι η αποστολή της Εκκλησίας στον κόσμο, να ανασέρνει από τους δυσώδεις βόθρους της αμαρτίας πεσόντα ανθρώπινα πρόσωπα, να τα καθαρίζει από τους ψυχοσωματικούς των ρίπους και να τα καθιστά φωτεινές προσωπικότητες, αντάξιες της αξίας τους ως εικόνες του Θεού! Αυτό είναι το άφθαστο μεγαλείο της ειλικρινούς μετάνοιας. Αυτή είναι η αήττητη δύναμη, η οποία απορρέει από την προσωπική συντριβή και τη μεταστροφή και η οποία εξυψώνει τον άνθρωπο στη σφαίρα της θεώσεως.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε πως οι κρουνοί του θείου ελέους και της φιλανθρωπίας είναι ακένωτοι. Φτάνει να πάρουμε τη μεγάλη και συνάμα σωτήρια απόφαση να ανορθωθούμε από το βρώμικο δεσμωτήριο της αμαρτίας, όπου βρισκόμαστε δεμένοι, επειδή το

θέλουμε εμείς! Το κλειδί των χειροπεδών μας το κρατάμε εμείς, όπως κρατάμε και το κλειδί της Βασιλείας του Θεού, που είναι η μετάνοιά μας! Ο μετανοών ληστής, ο πρώτος ένοικος του Παραδείσου, μπήκε σ' αυτόν, **«βαλών κλείδα το μνήσθητί μου»!** Η άγια Μαρία η Αιγυπτία είναι ζωντανό παράδειγμα ειλικρινούς μετάνοιας, η οποία δείχνει το δρόμο της μεταμέλειας σε κάθε πιστό. Αποδεικνύει περίτρανα πως ο κάθε άνθρωπος, όσο αμαρτωλός και αν είναι, είναι καλεσμένος για σωτηρία, φτάνει να μετανοήσει ειλικρινά. Αυτό είναι το μεγαλείο και η ειδοποιός διαφορά του Χριστιανισμού από τα άλλα θρησκευόμενα. Γι' αυτό και η σεπτή και αγία μορφή της αγίας Μαρίας προβάλλεται και τιμάται αυτή την κατ' εξοχήν περίοδο της μετάνοιας από την Εκκλησία μας.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΒΥΡΟΣΣΩΝ